

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " Magistrați } 350 Lei pe an
 " Avocați }

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Măzescu 20
CLUJ

(Inregistrat la No. 2/1938 la Tribunalul Cluj)

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

fost Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

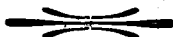
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU

Asistent Universitar

Advocat

S U M A R :

Partea II. Drept comparativ. Italia, Spania, Portugalia, Franța,
 Vechiul Cod Român. Germania, Anglia, Codul Penal din
 New York și Japonia de *Ignat Bartha*.
 Jurisprudența Civile.

Jurisprudențe Comerciale.
 Jurisprudențe procedurale.
 Jurisprudențe la diverse legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Orice număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Dr. T. Moisil. Advocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. *Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român*. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

Vasile M. Theodorescu, Prim președinte trib. Timișoara: *Cărți de atac contra deciziunilor instanțelor de Casare*.

Paul Blumenfeld. Cercetarea paternității naturale în dreptul maghiar.

Revista Institutului Social Banat—Crișana No. 19 și 20.

Arhivele Institutului de medicină legală al Universității din Cluj, 1837.

Teodor I. Diaconescu. Doctor în drept. Procuror Trib. Sibiu; *Proprietatea aparentă*. Notă la o deciziune a Curtei de Apel din Cluj.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud

Colecțiune de acte de notariat,
cereri și modele

Ediția 1935

Preț redus: Lei 200.—
Se poate comanda la autor.

Traian Alexandrescu

Advocat, fost decan al Baroului
de Ilfov
București, Str. I. G. Duca 47

Gajurile Civile și Comerciale

Problema validității din punct
de vedere al condițiilor de
formă și de fond. Indrumări și
observațiuni practice pentru
bănci, comercianți și creditori.

Prețul 40 lei.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate:

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919—1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul“).

București 1936

A apărut

Tratat de Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar“ Str. Artei 5

Bucur. șt.

A apărut

Colecția de legi și
regulamente Tomul
XII. partea I. pentru
anul 1935

a Consiliului legislativ.

Partea II.**Drept comparativ. Italia, Spania, Portugalia, Franța, Vechiul Cod penal Român. Germania, Anglia, Codul Penal din New-York și Japonia.**

1. Prin evoluția dreptului în evul mediu și cel de azi, actele de inversiune sexuală erau privite ca cele mai grave cazuri, însă literatura veacului al XVIII-lea a pornit lupta și în urma concepției formate în veacul al XIX-a în codurile penale de azi, infracțiunile contra pudorii au fost normate într-o concepție mai clară.

Ne oprim la dreptul comparat al statelor **Latine, Italia, Spania, Portugalia, Franța și România.**

ITALIA

În codul penal **Italian** se dispune în mod detaliat asupra violului, seducerea minorilor și în privința infracțiunilor contra pudorii propriu zise. Proxenetismul este tratat în capitolul III. Vârsta prevăzută în art. 421 din Cod. penal Carol al II. la 14 ani, Codul penal italian o pune tot la 14 ani respective 16 ani.

Dăm cetire câtorva texte din codul italian.

art. 419 român
519 italian.

Violul:

Oricine constrânge pe altul la raporturi sexuale cu violență sau amenințări se pedepsește cu recl. 3—10 ani.

Aceiași pedeapsă pt. cel ce are raporturi sexuale cu o persoană,

1. care nu împlinise 14 ani,
2. care nu împlinise 16 ani, când infractorul este ascendent, tutore sau altă persoană căreia îi este încredințată.
3. bolnavă de minte, sau nu este în stare să reziste.
4. a fost indusă în eroare prin substituirea altei persoane prin infractor.

art. 420 român
521 italian

Acte de inversiune sexuală:

Cel ce în condițiunile art. 514 comite asupra cuiva acte de desfrâu osebite de raporturile sexuale este pedepsit.

Asemenea cel ce constrânge sau îndeamnă să comită acte de desfrâu asupra lui însuși sau altora.

art. 424 român
526 italian.

Seducțiunea

Oricine cu promisiune de căsătorie seduce o persoană minoră, inducând-o în eroare asupra faptului că-i căsătorit, dela 3 luni la 2 ani reclusiune.

Se clasifică seducțiune, când s'a efectuat raportul sexual.

425
520 este identic cu cel român.

Funcționarul public care are raport sexual cu o persoană arestată sau care îi este încredințată se pedepsește.

SPANIA

3. În **Spania** se găseau aceleași obiceiuri. **Chevalier** aminteste, că „Fiica Regentului — Regina Spaniei în vârstă de abia 16 ani — subjugă pe toate cameristele pe care le credea pasionate; acele care nu se supuneau capriciilor sale, erau imediat puse în fiare, apoi isgonite“.

În Spania găsim dispozițiuni interesante. Spune art. 448 că infracțiunea de aduiter o comite femeia căsătorită, care conjunctează cu bărbatul, care nu-i este soț, precum și acela, care știe despre femeia cu care conjunctează, că este căsătorită. Chiar dacă ulterior, s-ar constata nulitatea căsătoriei. Procedura penală este pornită la plângerea soțului, sau a soției.

De asemenea este pedepsit bărbatul soț, care în domiciliul său ține o concubină și astfel produce scandal. Bărbatul care își ucide soția prinsă în adulter flagrant, la fața locului, este **ușor** pedepsit. Găsim în acest cod **abuzul dezonorant**, care se pedepsește cu temniță grea. Apoi delictele cauzătoare de scandal public; se dispune apoi în privința bigamiei, seducerea minorilor, raptul etc.

PORTUGALIA

4. **Codul penal Portughez** tratează infracțiunile contra pudorii în capitolul intitulat: „**Infracțiuni contra persoanelor**“. Codul ia apărarea ambelor sexe. Seducerea fetelor între **12—18 ani** se pedepsește grav. **Violul** de asemenea. Dacă victima este sub 12 ani, pedeapsa este și mai grea. Se urmărește **incestul**. În toate aceste infracțiuni procedura se pune în mișcare după o plângere prealabilă. Sunt cazuri, când se procedează **din oficiu**. De exemplu, când victima este sub **12 ani**. Soția adulteră se pedepsește cu temniță grea dela 2—8 ani. **Bărbatul** dela 3 luni la trei ani, dacă ține în domiciliul său concubină. Bărbatul condamnat pentru adulter, nu mai poate scuza soția sa pentru acest fapt.

FRANȚA

5. În **Franța**, în cod. pen. capitolul 4. **titlul 2. partea 3.** se tratează infracțiunile contra pudorii. „**Outrage public à la pudeur**“ se apără **sentimentul public de pudoare**. Se cere ca infracțiunea să fie comisă în **public**, deși codul nu precizează acest element. Copii până la vârsta de **13 ani** sunt apărați. Nu se cere elementul de violență. **Art. 332** dispune în privința **violului** și a atentatului cu violență în contra pudorii. Greu se poate face distincțiune între aceste două infracțiuni. Mijlocul este același la ambele — **violența**, — diferă însă **scopul, rezultatul și gradul de imoralitate**. La **viol**, fapta este apărută până la vârsta de **15 ani**. Proxenetismul — „**excitation à la debouche**“. Lipsește definiția precisă. Punctul de plecare este același. Se pedepsește „**înlesnirea actelor sexuale**“. Dar nu orice înlesnire s'au ajuturare, ci de exemplu **extradarea** unei persoane **pentru comiterea actului de inversiune sexuală**. **Art. 336** discută adulterul. Numai soțul are dreptul la plângerea prealabilă. Dacă soțul reprimște soția sa adulteră, se iartă pedeapsa. **Art. 340** tratează bigamia.

Ca istoric arătăm, că **Franța** nu s'a lăsat mai

jos. Regele **Henric** al III-lea avea un întreg escadron de tineri numiți „**Les Mignons**“. S-a urmat acest lucru și sub Henric al IV. Ludovic al XIII. și Ludovic al XIV.

6. Codul Penal din Vechiul Regat, apărut în Monitorul Oficial la 1 Maiu 1865, în privința infracțiunilor contra pudorii, a fost modificat esențial la **20 Februarie 1874**. În secțiunea V., atentate în contra bunelor moravuri, **art. 262**, modificat la **14 Maiu 1895** spunea: „Oricine va comite un ultragiul public în contra pudorii, era pedepsit cu închisoare dela 3 luni la 1 an și cu amendă dela **26 până la 100 Lei**. Cu aceeași pedeapsă se va pedepsi cel ce comite sau va ajuta să se comită ultragiul contra moravurilor publice, sau religioase, sau contra bunelor moravuri, prin unul din mijloacele enumerate la **art. 295** din acest cod. **Prin art. 263** în dispozițiunile „**atentate contra pudorii**“ se apăra ambele sexe. Atentatele în contra pudorii îndeplinite sau încercate, cu violență, se pedepseau cu maximul închisorii, spune **art. 264**. Dacă crima s'a comis contra unui copil mai mic de **15 ani**, culpabilul era pedepsit cu maximul reclusiunii. Astfel vârsta apărută de cod, la delictele cu violență, era stabilită în **15 ani**, la celelalte delictes în **14 ani**. Circumstanțele calificatoare: **rudă ascendentă**, dacă exercita o autoritate asupra ei, dacă erau înstitutori sau servitorii săi, dacă erau funcționari ai unui cult, preoți ori călugări, sau dacă culpabilul a fost **ajutat** în comiterea crimei. Pedeapsa este maximul reclusiunii. **Art. 266** dispunea, că dacă din crimele prevăzute la **art. 263—265** va fi rezultat moartea, culpabilul se va pedepsi cu munca silnică pe viață.

A treia vârstă stabilită de codul penal din Vechiul Regat la aceste infracțiuni era **vârsta de 21 ani**. **Art. 267** spunea: „Cel ce va fi atentat la bunele moravuri atârând, favorizând sau înlesnind obișnuit desfrânarea sau corupțiunea **tinerilor de ambele sexe**, mai mici de **21 ani**, era pedepsit cu închisoarea dela **6 luni la 2 ani** și cu amendă dela **100 până la 3000 Lei**. În caz dacă îndemnătorii, ajutorii, sau înlesnătorii desfrânării au fost **tatăl** sau **mama**, epitropii sau alte persoane însărcinate cu privegherea lor, pedeapsa va fi închisoarea dela **1 an până la 2 ani** și cu amendă dela **100 până la 1000 Lei**. Ei vor pierde și drepturile de părinte, **tutore sau curator**. Conform **art. 269** cel culpabil de adulter precum și complicitii săi, erau pedepsiți cu închisoare dela **1 lună până la 6 luni**. Acțiunea de adulter va fi pusă în mișcare la **cererea prealabilă a soțului**. Soțul inocent putea cere și dobândi oricând în cursul procesului stingerea acțiunii publice, precum și după darea sentinței definitive încetarea pedepsei, dacă va fi consimțit a rămâne în căsătorie. Complicele nu poate fi apărut de penalitate. Conform **art. 271** se pedepsește bigamia. Condiție este ca acea căsătorie anterioară să fi fost valabilă.

La textele din vechiul regat dăm câteva **jurisprudențe**¹⁾.

Pentru a se vedea cum se înțelegea de ins-

¹⁾ Aceste jurisprudențe au fost culese din diferite lucrări în deosebi din lucrarea: „Atentatele contra bunelor moravuri“, de dr. G. Bogdan.

tanțele judecătorești actele de violență morală și materială în materie de atentat la pudoare, pedepsit de **art. 264** Cpr. de pe vremuri, rezumăm un caz cunoscut, petrecut în București în anul 1901, sub numele de „Drama din Str. Uranus“.

În acea stradă locuia o doamnă **Popazu** împreună cu fiica ei, Lili Popazu, eroina dramei. Aceasta este luată la preumblare într-o zi, de o așa pretinsă prietenă a casei, de femeia Nelly Bozoianu. După o oră se întâlnesc pe stradă cu doi domni, cu care leagă conversație și cu care se duc în mai multe restaurante și berării. Către ora 10 seara, în loc ca numita Nelly Bozoianu, să conducă acasă după cum promisese, pe copila Lili Popazu, care nu avea încă 16 ani, de conivență cu cei doi domni, se duc la un hotel, unde după oarecane luptă și rezistență, unul din ei încearcă să defloreze pe Lili Popazu care era virgină. A doua zi fata Lili simțindu-se dezonorată, de oarece i se răpise singura ei virtute, își descarcă un foc de revolver în cord, murind pe loc.

Dar ce se întâmplase? Întreaga companie fiind în bună parte amețită de cece băuse în timpul zilei, individul care a voit să defloreze pe fata Lili, după o serie de încercări infructuoase, ejaculează, dar fără de a o fi putut deflora. Spre nenorocirea acestuia, tocmai atunci veni și menstruația fetei Popazu, menstruație pe care ea o confunda cu curgerea de sânge datorită ruperii himeneale; crezându-se deflorată ea se sinucise; autopsia a găsit-o virgină. Primul procuror, Trib. Ilfov de acord cu dl Hamangiu, pe **atunci jude instructor**, deschide acțiune contra inculpaților invnuți de atentat la pudoare, cu violență pedepsit de **Art. 264 C. P. R.**

Afacerea s'a judecat de **Trib. Ilfov S. II** care achită pe preveniți, pe o sumă de considerente contradictorii actului de punere sub acuzare.

Curtea de Apel București a admis apelul și a condamnat pe autorul principal al atentatului la 1 an închisoare corecțională, iar pe una din complice la 10 luni închisoare corecțională. Motivul principal a fost că s'a folosit violență morală, prin administrarea băuturilor alcoolice, cari au efectul anihilării sau micșorării aoinței.

Inalta Curte de Casație a achitat pe toți acuzații, casând decizia fără trimitere. Motivul: urmează a se ține seamă de fapte, ce constau în exercitarea violentei, ori, în speță victima concari au efectul anihilării sau micșorării cinței.

Dr. George Bogdan, autorul operei „**Atentatele contra bunelor moravuri**“ din 1922, de unde am luat și noi acest caz, spune: „Cu tot respectul ce avem, pe de o parte pentru Inalta Curte de Casație, iar pe de altă parte pentru lucrul judecat, noi ne unim cu părerea Curții de Apel, care condamnă pe inculpați, ca unii ce au comis atentatul la pudoare, așa precum îl prevede **art. 264 Cpr.**“

Alte exemple de jurisprudență:

1. Un domn urinează în colțul unei străzi. Fiind văzut este dat judecății pentru ultragiul public la pudoare.

2. Un domn X. are relațiuni sexuale cu nevasta sa legitimă, într-o cameră de hotel, dar a avut imprudența să nu tragă perdelele la fereastră și astfel s'au expus de a fi văzuți, de cei ce au trecut pe la fereastră. Ei au fost dați judecății și condamnați.

3. O artistă pariziană, o dansatoare la varietele Scala din Paris, a repetat în prezența unui cerc de intimi, unele dansuri.

Faptul se petrecea în August, pe niște călduri tropicale. Dansatoarea nu și-a pus pantalonii, pentru a acoperi, ceea ce trebuia să nu se vadă.

Dansând, i s-au ridicat fustele și fiind fereastra deschisă, unii trecători au văzut, ceea ce trebuia numai presupus.

Data în judecată, artista a fost condamnată la 6 luni închisoare și 200 franci amendă.

4. O prostituată Eugenie Vincent, a fost dată judecării și condamnată la 24 ore închisoare, fiindcă a fost surprinsă în **exercițiul funcțiunii sale**, de un agent de poliție, ușa rămânând din neglijență, deschisă.

5. Un domn voiaja noaptea într'un tren expres, care făcea 100 km pe oră. Călătorul într'un moment dat resimți o imperioasă necesitate de a urina. Nefiind în vagon closet, a deschis ușa vagonului și a urinat. El fusese surprins de controlor.

Condamnat în prima instanță, el a fost achitat în apel pe motivul că: „**necessité ne connaît pas de loi**“ Cfrul trebuia să ia măsuri să fie closet în vagon.

În Germania omosexualitatea se practica de asemea pe o scară întinsă. Frederic cel mare al Prusiei era pervertit și invertit.

GERMANIA

7. În Germania, în capitolul 13, sub titlatura „**Verbrechen und Vergehen Gegen die Sittlichkeit**“ se tratează aceste infracțiuni. Art. 171 dispune în privința **bigamiei**. Definiție nu ne dă codul, elementele însă le înșiră. Se precizează **intențiunea, ilegalitatea și subiectul**. Căsătoria poate fi chiar nulă. Adulterul se tratează în art. 172. Definiție nu se dă. Condiția este, ca, o căsătorie atinsă prin adulter, să fie desfăcută din cauza acestei infracțiuni. Acțiunea constă dintr'o conjuncțiune sexuală cu o persoană terță, de alt sex. Se cere prin urmare ca element conjuncțiunea. Alte acte impudice nu formează adulter. Se cere neapărat intențiunea. Tentativa nu se pedepsește. Se cere plângere prealabilă. Incestul se tratează în art. 173. Acțiunea trebuie să fie conjuncțiune sexuală. Se constată dacă a avut loc între ascendenți și descendenți, între cumnați și cumnate, sau frați și surori. Actele de inversiune sexuală între bărbați, sau executate cu animale, le tratează art. 175. Sub acest art. în mod corect, se subînșiră pederastia și bestialitatea. În jurul acestui articol s'a produs **jurisprudența „Reichsgerichtului“**, care este foarte interesantă. De ex. Nu se pedepsește **onania executată cu ajutorul corpului unui bărbat îmbrăcat**. Nu se pedepsește **onania reciprocă**, dar se urmărește: **subtul penisului unui bărbat de către alt bărbat**. De asemenea se pedepsește: **imbrățisare erotică a unui bărbat dormitant**, apoi: **bărbatul care cu scop de inversiune sexuală ia în gură penisul unui bărbat inconștient**.

În cele ce urmează se tratează despre: **viol**, despre substituirea soțului și despre seducere, în fine despre **proxenetism**.

Din codul penal fin: urmează să reținem atât, că este foarte sever și urmărește însăși conjuncțiunea **sexuală afară de căsătorie**.

ANGLIA

În Anglia nu există cod codificat. Există **legi** apărute la diferite epoci, tratate de scriitori cu diferitele **sisteme**. Codul Englez a fost lucrat în modul cel mai special de renumitul penalist **Macdonald**. Șirul infracțiunilor se începe cu **Sodomia**. Subiectul trebuie să fie cel puțin de 14 ani. Acțiunea poate avea loc nu numai între bărbați, ci între bărbat și femeie, „per anum“; apoi între om și animal. Aparține aci violarea pudorii, unde definiție nu se dă, dar făptuitor nu poate fi decât bărbat. În Scoția: actele impudice executate în fața copiilor sunt grav pedepsite, deși în Scoția pedepsele sunt mai ușoare. Se pedepsește expunerea în public a lucrurilor desgustătoare. Pedepsa este muncă silnică. (Neapărat, face excepție scopul științific). Apărarea sexului feminin: este eficace. Sunt scoase de sub apărare: **prostituțiile și femeile cunoscute ca imorale**. La viol, se cere violență și amenințare, sau mijloc fraudulos. Bărbatul nu poate comite viol contra soției sale proprii, dacă însă cu violență o constrânge să conjuncteze cu o terță persoană, se stabilește violul. În privința copilului mai mic **de 14 ani**, nu există presumpțiune de viol. Se consideră însă viol, dacă fata este mai mică de **12 ani în Scoția, și de 13 ani în Anglia**. Este o infracțiune specială aceea, când se conlucrează din partea mai multor persoane: **desonorarea unei persoane de sex feminin**. Violul se poate comite numai față de o femeie. În Anglia, adulterul, conform legilor pământesti, nu se pedepsește. Legile **bisericești** urmăresc **adulterul** prin excomunicare, pocăință etc. **Incestul în Anglia se pedepsește numai de autoritățile bisericesti**. În Scoția se pedepsește **sever**. Se cere conjuncțiune deplină cu „**immissio seminis**“ fără aceasta, este numai **tentativă**. **Proxenetismul** are un domeniu larg, prin cazuistica formată în jurul acestei infracțiuni. **Raptul se pedepsește**.

NEW-YORK

9. **Codul penal din Newyork**, în titlul al **X**, se ocupă de aceste infracțiuni. **Violul** se comite cu femeia care nu este soția **făptuitorului**. Se pedepsește de la **5 până la 20 ani**, în cazul dacă fata este mai mică de **10 ani**. Bărbat mai tânăr de **14 ani nu poate comite violul**. Se pedepsește **constrângerea** de a încheia căsătorie, sau a se supune femeia la **executarea conjuncțiunii sexuale**. **Raptul** de asemenea este urmărit. **Seducțiunea** cu promisiune de căsătorie, față de o persoană de sex feminin, se pedepsește. Infracțiunea se prescrie în termen de **2 ani**. **Bigamia** se prescrie, dacă soțul sau soția timp de **5 ani a fost absent**. **Incestul se pedepsește**. Actele de inversiune sexuală sunt **infracțiuni scârboase**. Ele pot fi executate între **oameni și cu animale sau cadavre**. Pedepsa de la **5 până la 20 ani**. **Expunerea obiectelor impudice, tablouri, chipuri, tipărituri etc.** se pedepsește.

JAPONIA

10. **Codul penal Japonez** din 23 Aprilie 1907, pedepsește cu **amendă actele imorale. Expunerea sau vânzarea, distribuirea de tipărituri impudice**, de asemenea se pedepsește cu **amendă**. Cel ce conjunctează cu un bărbat sau femeie mai tânără de **13 ani**, se pedepsește **dela 6 luni la 7 ani temniță grea**. Violul se pedepsește de asemenea cu **15 ani temniță grea. Proxenetismul** este pedepsit. Element principal este, ca această infracțiune să fie comisă **din poftă de câștig. Adulteul are pedeapsă de 2 ani temniță grea**. Se cere **plângerea prealabilă**.

Dr. **IGNAT BARTHA**, avocat.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție sect. I-a.
Decizia Nr. 645—1938.

Președinția dlui **S. Tipei** consilier

Onorar avocațial. De oarece nu era vorba de o acțiune prin care s'ar fi pretins o sumă de bani, ci numai de stabilirea dacă intimații intră sau nu în conversiune, în această situație Curtea de Apel, ținând seamă de importanța procesului, munca avocaților etc. a putut să-i acorde cheltuieli de judecată prin apreciere.

Curtea deliberând,

Că pentru a da această soluțiune în ce privește cheltuielile de judecată Curtea de Apel motivează că a luat în considerare dispozițiunile art. 508 pr. civ. ard., care prevede că dacă apelul se admite și se reformează hotărârea primei instanțe, se va dispune conform art. 424—433 restituirea atât a cheltuielilor de apel cât și a celor din prima instanță.

Având în veder, că prin motivul de casare recurentul pretinde, că Curtea de Apel numai prin exces de putere și violarea art. 50 din legea accelerării și a art. 145 lit. g. din legea avocaților i-a acordat numai 1800 lei cheltuieli de judecată dela prima instanță și 5.000 lei cheltuieli de apel, deoarece, fie că valoarea procesului este considerată în suma de 250.000 lei, sau numai de 25.000 lei, cheltuielile de mai sus sunt socotite sub cele prevăzute de tariful minimal.

Considerând că, potrivit art. 50 din legea accelerării, nu se pot reduce cheltuielile de timbru, taxe, onorarii de expert, indemnizații martorilor, precum și orice alte cheltuieli, pe care partea, care a dobândit câștig de cauză, le va dovedi ca făcute; deasemenea nu se pot reduce onorariile avocaților sub cele prevăzute în tablourile onorariilor minimale;

Considerând, că în speță recurentul, care prin admiterea apelului și acțiunei sale, a obținut câștig de cauză în apel, nu numai că nu a dovedit quantumul cheltuielilor de judecată pretinse în sensul celor specificate prin recurs, dar nici nu a cerut în mod special să i se acorde asemenea cheltuieli, deoarece din procesul verbal de ședință dela 9 Iunie 1937 (fila 108), când părțile au pus ultimile lor concluziuni în apel, se constată că numitul a conchis cerând admiterea apelului cu cheltuieli de judecată în general, fără a face vreo distincție între ele, cum încearcă

s'o facă prin recurs, referindu-se la tariful minimal al onorariilor avocaților.

Că așa fiind întucât în speță valoarea procesului nu era determinată la stabilirea cheltuielilor făcute cu onorarii avocațiale, etc., deoarece un era vorba de o acțiune prin care s'ar fi pretins o sumă de bani, ci numai de stabilirea dacă intimații intră sau nu în conversiune, în această situație Curtea de Apel, ținând seamă de importanța procesului, de muncă depusă de avocatul recurentului, etc., a putut să-i acorde cheltuielile de judecată convenite prin aprecierea, fără a comite violarea de lege și exces de putere, ce i se pune în sarcină.

Că prin urmare, motivul de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge, cu cheltuieli de judecată pentru intimați, fixate prin apreciere la suma de 1000 lei (una mie)).

Inalta Curte de Casație și Justiție sect. III-a.
Deciziunea Nr. 1604—37. Dos. Nr. 1146—936

Președinția dlui **Al. Peretz** consilier

Culpa. Bine s'a constatat că accidentul e datorit vinovăției victimei intrucât a mers fără autorizația personalului C. F. R. și în contra prescripțiilor regulamentare și legilor de poliție și exploatare C. F. în ziua accidentului în câmpul de manevrare al vagoanelor unde a fost surprins între linii și omorât.

Curtea deliberând:

Asupra recursului făcut de văduva lui Hary Arpad în contra deciziei Nr. 303—935 a Curții de Apel Secția I-a în proces cu Regia Autonomă C. F. R.

Având în vedere că prin decizia atacată în recurs, Curtea de Apel a respins apelul ce făcuse văduva lui Hary Arpad în contra sentinței Tribunalului Turda prin care i s'a respins acțiunea ce intentase în contra Regiei Autonome C. F. R., pentru plata unei pensii alimentare de 6000 lei lunar, drept despăgubire pentrucă fiul său Hary Arpad a fost lovit în ziua de 21 Septembrie 1929 în gara Turda, de un vagon, CFR., care manevra, omorându-l pe loc.

Că pentru a da această soluțiune Curtea de Apel constată, ca și prima instanță, din examinarea actelor dosarului, din probatoriul administrat prin audierea unui număr de matori destul de important că victima a fost singura cauză a accidentului său; așa că este exclusă pentru CFR. responsabilitatea obiectivă prevăzută în legea XVIII din 1874.

Având în vedere că recurenta se plânge de eroare grosieră în fapt, omisiunea esențială și violare de lege susținând în esență că, greșit instanțelor de fond au stabilit că victima a fost cauza accidentului, mai cu seamă că victima avea autorizație de a merge între linii; că, arată recurenta, accidentul s'a datorit manevrării, căci nu s'au respectat regulamentele și instrucțiunile serviciului de mișcare și instanța de fond omite să se pronunțe asupra acestui punct;

Având în vedere că atât Curtea de Apel cât și Tribunalul ale cărui motive și, stare de fapt Curtea le adoptă, examinând toate probele administrate cât și martorii propuși de părțile din proces, constată că accidentul este datorit vino-

văției victimei, intru cât a mers fără autorizația peprsoanelor CFR., și în contra prescripțiilor regulamentare și legilor de poliție și exploatarea CFR., în ziua accidentului în câmpul de manevrare al vagoanelor unde a fost surprins între linii și omorât; că din raportul expertiză și celelalte acte ale dosarului mai constată că manevrarea în stație s'a făcut cu respectarea prevederilor legale și cu viteza regulamentară de 7—8 Km. și că s'au dat semnalele incontinuu; că din toate aceste împrejurări constă instanțele de fond accidentul este datorit exclusiv victimei și această constatare este conformă cu actele dosarului, așa că motivele I, II și IV de casare ne fiind fondate se resping.

Considerând că privitor la reaudierea martorilor cu cercetare la fața locului, probatori pe care recurenta de altfel la cerut în subsidar, instanța de fond motivează că aceasta este inutilă pe considerația că s'a ascultat un număr important de martori cu ocaziunea cercetărilor făcute din ordinul Direcțiunii CFR., înaintea judecătorului de instrucție și a Tribunalului a căror depozitii a rămas aceiași și deci nu este motiv a se crede că prin o nouă reaudiere, acești martori își vor schimba depozitiile; că înlăturarea unor probatorii fiind de atributul suveran al instanței de fond, cu obligațiunea de a motiva, ceea ce în speță a avut loc, și acest motiv III de casare devine nefondat și prin consecință recursul urmează a se respinge cu 1000 (una mie) lei cheltuieli de judecată fixate prin apreciat.

Ianla Curtea de Casație și Justiție S. I.
Decizia Nr. 2766—1937 Dos. Nr. 1901—1936.

Președenția Dlui E. Bănescu consilier.

Sucesiune. Renunțarea la o succesiune nedeschisă spre a fi valabilă și irevocabilă și deci spre a produce efecte juridice, trebuie să fie acceptată de decujus iar această acceptare nu e necesar să fie făcută în mod expres și poate fi și tacită.

Curtea deliberând,

Considerând că potrivit normelor de drept în vigoare, renunțarea la o succesiune nedeschisă spre a fi valabilă și irevocabilă și deci spre a produce efecte juridice, trebuie să fie acceptată de decujus iar această acceptare nu este necesară să fie făcută în mod expres ci poate fi și tacită, rezultând din anumite fapte și împrejurări, care pot fi stabilite prin orice mijloace de probă.

Că însă, din momentul în care s'a produs acceptarea, expres sau tacit, moștenitorul devine strein de succesiune, nemai având nici un drept la ea.

Că astfel fiind, urmează, că față de cele mai sus expuse, deși înexactă în drept motivarea Curții de Apel că nu este necesar pentru valabilitatea renunțării la o succesiune nedeschisă, să fie acceptată de decujus totuși intru cât Curtea mai constată o acceptare tacită din partea lui decujus, pe care o deduce din plata sumei de 1.200 cor. drept escontare, urmează în asemenea împrejurări că renunțarea la succesiune era valabilă definitivă și obligatorie pentru recurentă.

Că intru cât o renunțare are ca efect că moștenitorul este considerat strein de succesiune urmează ca aceasta se aplică cu efect la întreaga

moștenire deci și la averea dobândită posterior renunțării.

Că astfel fiind, cu drept cuvânt Curtea de Apel a confirmat sentința dată de Trib., prin care s'a respins acțiunea recurentei.

Că deci toate motivele bazate pe violarea art. 551, 557, 552 și 556 c. c. a. sunt nefondate.

Că în ce privește ultimul referitor la violarea art. 270 pr. civ., aceasta nu poate fi luat în considerare deoarece recurenta nu precizează în ce constă contradicția dintre probele administrative și decizia Curții de Apel.

Că de altfel singura dovadă în temeiul căreia a fost soluționată, litigiul, este actul notarial de renunțare, despre care recurenta nu se plânge prin recurs, că ar fi fost denaturat.

Că astfel fiind toate motivele sunt nefondate și deci recursul cată a fi respins.

Curtea de Apel Cluj secția III.

Dec. civ. No. 947—1936.

Adopțiune. Confirmarea unei adopțiuni dată de autoritatea competentă, în lipsa unei dispozițiuni legale derogatorie nu i se poate atribui alte consecințe decât acelea ale ori cărei confirmări și deci efectul unei adopțiuni încuviințată se ridică retroactiv la data de adopțiune.

MOTIVE,

Reclamanta Laszlo Catarina a făcut apel contra sentinței No. C. 2573—8—1935 a Tribunalului Alba s. II. pronunțată în proces cu pârâții Peterfy Laszlo Ileana, Maar Ladislau și soția Mateovits Rozalia.

Reclamanta a cerut reformarea sentinței tribunalului și admiterea acțiunii cu cheltuieli de judecată, iar pârâții au cerut confirmarea acelei sentințe și spese.

În privința susținerilor pârâților înaintea Tribunalului și în apel, Curtea se referă la actele cauzei și la conținutul proceselor verbale ale desbaterilor din fața ambelor instanțe (art. 401 și 507 Pr. civ.).

Curtea luând în vedere conținutul dosarelor cum și concluziunile părților a stabilit în fapt următoarele:

În Aiud la data de 10 Decembrie 1925 a încetat din viață Laszlo Susana, rămânând pe urma ei mai multă avere mobilă și imobilă.

La desbaterea succesorală s'au prezentat cu drepturi de moștenire reclamanta Laszlo Catarina, în calitate de soră a defunctei, și pârâta Peterfy Laszlo Ileana în calitate de fică adoptivă.

Intr'adevăr pârâta a prezentat instanței actul notarial public cu data de 8 Octombrie 1925 prin care Susana Laszlo a adoptat ca fică pe pârâta Ileana Peterfy, recunoscându-i dreptul la moștenirea adoptatoarei.

De altă parte este fapt că adopțiunea a fost aprobată de Primul Președinte al Curții de Apel Cluj la data de 15 Ianuarie 1925, adica ulterior morții adoptatoarei.

Intr'un prim proces reclamanta Laszlo Catalina a cerut față de pârâta Peterfy Laszlo Ileana invalidarea adopțiunii, pentru mai multe motive între care și acela, ca aprobarea adopțiunii fiind dată după moartea adoptatoarei, adopțiunea este nulă, și ca consecință reclamanta a

cerut „că după decesata Laszlo Susana să se declare că are loc moștenirea legală“.

Tribunalul Alba secția II, prin sentința No. 6486—5—1926 a respins acțiunea, iar Curtea de Apel Cluj prin deciziunea No. 2402—14—1927 a confirmat sentința Tribunalului.

Reclamanta a făcut recurs, iar Inalta Curte de Casație secția I, prin deciziunea No. 1372—1930 a respins recursul și referitor la motivul de anularea adopțiunii amintite, Inalta Curte, motivează „că cu începere din anul 1867, dată dela care confirmarea contractelor de adopție a intrat în sfera de activitate a Ministerului de Justiție Ungar pentru întreg teritoriul țării, deci și în ce privește Ardealul a obținut confirmarea și acele contracte de adopție care au fost prezentate în acest scop după moartea adoptantului și aceasta prin neluarea în considerare a decretului sus zis“ (Nr. 209 din 28 Iunie 1837).

Inalta Curte conchide în motivarea sa că în mod constant au fost considerate valabile și contractele de adopție a căror aprobare de către autoritățile competente a fost obținută după moartea adoptatorului.

Reclamanta Laszlo Catalina în acțiunea prezentă intentată contra pârâtei Peterfy Laszlo Ileana, cum și contra nârâtilor Maar Ladislau și soția Mateovits, cu subachizitori a unor imobile succesoriale a cerut să se constate că dreptul de moștenire al pârâtei Peterfy, dobândit prin actul de adopție a luat ființă numai după deschiderea succesiunii defunctei Laszlo Suzana — întâmplată la 10 Decembrie 1925 —, fiindcă aprobarea adopțiunii s'a acordat la data de 15 Ianuarie 1930, — și prin urmare în momentul decesului lui Laszlo Suzana singura reclamantă avea capacitatea de moștenire în calitate de soră și unică moștenitoare, asupra imobilelor din cf. 130 și 230 ale comunei Aiud.

Reclamanta a susținut că obiectul primului proces a fost numai valabilitatea formală și materială a adopțiunii, nefiind pusă în discuție capacitatea de moștenire a părților litigante. Că întrucât efectele adopțiunii trebuiesc considerate, numai dela data aprobării, în speța dela 15 Ianuarie 1926, urmează ca singura moștenitoare a zisei defuncte, a cărei succesiune s'a deschis la 10 Decembrie 1923, a fost reclamanta în calitate de soră, căci drepturile pârâtei au născut ulterior.

Tribunalul prin sentința apelată de reclamantă a respins acțiunea, iar înaintea Curții numita a invocat aceleași motive pe care le-a susținut înaintea primei instanțe.

Având în vedere că reclamanta prin acțiunea prezentă contestă pârâtei Peterfy Ileana, existența calității de moștenitoare a defunctei Laszlo Suzana, în momentul decesului acesteia — 10 Decembrie 1925 — anume ca fică adoptivă a ei în baza actului de adopție, pe motivul că aprobarea adopțiunii s'a dat de Primul Președinte al Curții de Apel, după deschiderea succesiunii ce se discută acum, la 10 Ianuarie 1926, și în consecință întrucât la 10 Decembrie 1925, adica la deschiderea succesiunii numai reclamanta avea vocațiunea la moștenire, ei i se cuvine moștenirea.

Având în veder, că astfel după cum s'a văzut între aceleași părți s'a decis definitiv prin

Deciziunea Inaltei Curți de Casație că actul de adopție al pârâtei Peterfy Laszlo Ileana este valabil, și așa fiind valabilitatea acestui act din punctul de vedere formal nu se mai poate pune în discuțiune, căci în privința aceasta există autoritate de lucru judecat.

Având în vedere că singura chestiune asupra căreia urmează a se decide este aceea de a se ști, dacă dreptul de moștenire al pârâtei Peterfy Laszlo Ileana cată a se considera ca existent în momentul deschiderei succesiunii defunctei Laszlo Suzana (10 Decembrie 1925) deși aprobarea adopțiunii sale a intervenit ulterior morții adoptatoarei.

Considerând că din dispozițiunile art. 101 C. C. A. reese că contractul de adopție trebuie înaintat Guvernului, — azi Primului Președinte al Curții de Apel (ord. No. 47.566—1924 Min. Justiției), spre a fi aprobat, adică confirmat, cu alte cuvinte existența valabilă a adopțiunii depinde de incuviințarea ei de către acea autoritate.

Considerând că confirmarea unui act are de efect de a face ca actul să fie neatacabil și confirmarea ca și ratificarea nu adaogă nimic actului ci numai recunoaște de bun și valid un act preexistent de unde se deduce efectul retroactiv al confirmării.

Că dar confirmării unei adopțiunii dată de autoritatea competentă, în lipsa unei dispozițiuni legale derogatorie nu i se poate atribui alte consecințe decât acelea ale oricărei confirmări și deci efectul unei adopțiuni incuviințată se ridică retroactiv la data actului de adopție.

Că așa fiind, și întrucât s'a stabilit valabilitatea adopțiunii pârâtei Peterfy Laszlo Ileana, acesteia cată a i se recunoaște calitatea de fică adoptivă a defunctei Laszlo Suzana, indiferent de data aprobării adopțiunii, și în consecință cu drept cuvânt în momentul dezbaterii succesiunii i s'a recunoscut calitatea ei de moștenitoare îndepărtând dela succesiune pe reclamanta sora acelei decedate.

Pentru aceste motive, Curtea a respins anelul obligând pe reclamantă la cheltuieli de judecată conform art. 508 Pr. civ.

Cluj, 19 Septembrie 1936.

Președinte: **ss. Alex. Ulvinianu.**

Raportor: **ss. M. Balassan**

Grefier: **ss. V. Lupaș.**

Votant: **ss. N. Pâslaru**

Aprobată de Casație cu decizia No. 143 din 17 Ianuarie 1938.

Jurisprud. comerciale

Inalta Curtea de Casație și Justiție Sec. III.
Dec. No. 705—1937. Dos. No. 287—936.

Prezidenția Dlui **C. Crăciunescu** consilier

Când asiguratul în calitate de consignator sau comisionar al unor mărfuri cesionează dreptul rezultând din asigurarea mărfurilor, proprietarilor mărfurilor dat în comision, o asemenea cesiune nu se lovește de prohibițiunea art. 16 (clausa de non cedendi), chiar dacă ea s'a efectuat înainte de a se fi stabilit prin transacțiune

sau hotărâre jud., căci beneficiarii contractului sunt însăși cesionarii.

Având în vedere, că prin acest motiv, recurenții susțin, că Curtea de Apel a săvârșit o eroare gravă de fapt, atunci când a constatat pe baza art. 16 al. II din condițiunile de asigurare — că, ceziunea către dânsii a dreptului de despăgubire pentru mărfurile incendiate, nu este opozabile societăților intimate de asigurare, fiind efectuată mai înainte de stabilirea definitivă a quantumului despăgubirei.

Că, adaugă recurenții această clauză nu le este aplicabilă, deoarece ei sunt proprietarii mărfurilor incendiate date de dânsii în consignație Firmei Margaretha Basch, așa în cât cesiunea făcută de aceasta din urmă în calitate de consignatară, consignanților este valabilă, chiar mai înainte de a se fi stabilit quantumul despăgubirei. Că, prin motivul III recurenții susțin că Curtea de Apel a săvârșit o omisiune esențială, neocupându-se de chestiunea ridicată de dânsii cum că dânsii erau proprietarii mărfii asigurate.

Având în vedere, că într'adevăr art. 16 al. II din condițiunile de asigurare, prevede că, nici un fel de pretențiune a dreptului de despăgubire nu este opozabilă Societăților de asigurare, până când nu se stabilește dreptul de despăgubire și suma ei printr'o tranzacțiune sau sentință judecătorească valabilă. Că această clauză a fost stipulată de părți exclusiv în scopul de a se apăra interesele asiguraților în contra eventualilor profitori cari obținând cesiuni favorabile le valorificau pe valoarea integrală păgubind astfel pe asigurați.

Că, față de scopul urmărit și intențiunea părților, urmează a se constata, că clauza de non cedendi cu sancțiunea ce o cuprinde de prevăzută în condițiunile generale de asigurare, constituie pentru cel asigurat numai o prohibițiune de a cesiona un drept al său propriu la despăgubire rezultând din contractul de asigurare; Că însă, atunci când, asiguratul în calitate de consignatar sau comisionar al unor mărfuri, cesionează dreptul rezultând din asigurarea acestor mărfuri, proprietarilor mărfurilor date în comision sau consignație, o asemenea ceziune nu se lovește de prohibițiunea art. 16, chiar dacă ea s'a efectuat înainte de a se fi stabilit prin tranzacțiune sau hotărâre judecătorească quantumul despăgubirei, deoarece în acest caz beneficiarii propriu ziși ai contractului sunt însăși cesionarii cari conform cu principiile generale ale actului de comision sunt în drept a pretinde comisionarului asigurat chiar cedarea drepturilor rezultând din contract contra asiguratorului.

Având în vedere, că din acțiunea introductivă și concluziunile puse de părți înaintea instanței de apel, — rezultă, că recurenții au arătat că partea din mărfurile asigurate aflate în magazinul Margaretei Basch distruse de incendiul care a avut loc, erau proprietatea lor fiind date în comision sau consignație acesteia, așa încât în calitate de comitenți sau consignanți și proprietari ai mărfii asigurate, li se putea cesiona în mod valabil polița de asigurare a mărfurilor lor, fără a fi nevoie ca dreptul la despăgubire să fi fost prealabil stabilit prin transacție sau sentință judecătorească după cum s'a stipulat prin clauza 16 al II din contractul de asigurare.

Că pentru a-și dovedi calitatea de comitenți și proprietari ai mărfurilor asigurate, precum și aceea de a recla despăgubirea dela Societățile intimate de asigurare, recurenții au produs înaintea instanțelor de fond, mai multe acte dintre care: încuviințarea Soc. Franco-Română din 28 Iulie 1931, o declarație autentică a ambelor societăți de asigurare și sentința Judecătoriei mixte Dej No. C. 4230—931.

Că, însă Curtea de apel nu a luat în cercetare obiecțiunea recurenților prin care arătau și căutau să dovedească calitatea de comitenți și proprietari ai mărfii, ceea ce constituie din partea instanței o omisiune esențială, deoarece dacă ar fi constatat veracitatea acestei susțineri, în ceea ce privește calitatea de proprietari a recurenților, soluțiunea procesului putea fi altă față de clauza stipulată de părți, prin pctul 16 din contract, și care după cum s'a arătat nu este aplicabilă în speță.

Că, astfel fiind motivul V. de casare este fondat și recursul urmează a se admite fiind inutil a se mai cerceta celelalte motive de casare.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind, le fixează la 5000 (cinci mii) lei.

Jurispr. procedurale.

Inalta Curte de Casație S. II.

Dec. No. 22—932.

Preș. **G. Rătescu**, președinte

Invocarea ca motive a violării unui text de ordin constituțional. Recursul de competența secțiunii respective a Inaltei Curți, nu a Secțiunilor Unite.

În contra deciziei prin care Comitetul agrar a respins ca neîntemeiată o cerere de revizuire, recurenții au introdus recurs la Inalta Curte, invocând violarea art. 13 al. 2 și 23 legea agrară și prin urmare și a Constituției, deoarece aceste texte, potrivit art. 131 din Constituție și art. 121 din legea agrară, au un caracter constituțional.

Recurenții cerând judecarea recursului lor în Secțiuni Unite ale Inaltei Curți pe baza art. 29 din legea ei organică, Inalta Curte s'a desesizat, pentru următoarele motive.

Recursul excepțional înaintea Secțiunilor Unite, edictat prin art. 103 Constituție și regulament prin art. 29 legea organică a Inaltei Curți, are în vedere cazul când legea pe care se întemeiază pretențiunile părților deduse înaintea unei instanțe, este declarată neconstituțională, deoarece dispozițiunile ei ar contraveni principiilor fixate prin Constituție.

Numai în acest caz, și urmându-se procedura reglementată prin art. 29 legea organică a Inaltei Curți, chestiunea neconstituționalității legii respective, fie în întregul ei, fie în anume dispozițiuni ale sale, poate fi supusă examinării Secțiunilor Unite.

Atunci însă când, ca în speță, se invoacă ca motiv de casare într'un recurs introdus, violarea sau greșita interpretare a unui text de ordin constituțional, deci nu se susține neconstituțio-

nalitatea vreunei legi ordinare pentru că ar contraveni unui principiu constituțional, în acest caz chestiunea pusă în discuțiune prin motivul invocat, nu privește o chestiune de neconstituționalitate, ci aceia a unei violări, sau greșite interpretări a unui text de lege care chiar dacă ar fi înscris în Constituție, este însă supus judecății instanței de casare respective, căci legea nu face nici o excepție în cazul când motivul de recurs se bazează pe o violare sau greșită interpretare a Constituției și deci supune judecata lui instanței de recurs respective, după competența generală, stabilită în aceste motive.

Că astfel fiind, urmează că pe temeiul considerațiilor mai sus expuse, **Inalta Curte în Secțiuni Unite**, să-și decline competența de a judeca recursul de față și, întrucât decizia atacată a fost dată în materie de expropriere, să trimită pricina în conformitate cu disp. art. 31, III lit. d. din legea sa organică în judecata s. III. (Cas. S. Unite, dec. 22 din 31 Martie 1932. Declinare de competență. Preș. C. G. Rătescu, președinte).

Inalta Curte de Casație S. I.

Dec. No. 1109—932.

Preș. **E. Bănescu**, consilier.

Procură. Dreptul avocaților de a prezenta pe părți și a lucra în numele lor pe baza procurilor avocațiale.

Legea avocaților din 1931, simplificând formalitățile de reprezentare a părților în justiție prevede prin art. 68 că procura dată avocatului îi dă dreptul de a face orice act cu caracter procedural sau judiciar, a exercita orice cale de atac ordinară sau extraordinară și de a lua orice măsură va crede de cuviință pentru apărarea drepturilor clientului său chiar dacă nu se indica într'însa toate drepturile conferite.

Acelaș text mai prevde că știutorii de carte vor putea da asemenea procuri sub semnătură privată, certificarea avocatului fiind suficientă pentru legalizarea semnăturii, iar aliniatul ultim dispune că avocatul care a reprezentat pe o parte, fie în baza unei procuri, fie pe temeiul declarației verbale a părții, poate îndeplini orice act procedural și exercita orice cale de atac în numele acelei părți.

Față de aceste dispozițiuni cari au fost edictate tocmai în intersul părților, ca ele să nu-și piardă drepturile din cauza formalităților de reprezentare prea complicate, urmează că în speță procura pe care avocatul o avea dela recurentă deși nu era dată și nici certificată, totuși faptul că a fost prezentată înaintea primei instanțe căpătând astfel dată certă și făcându-se mențiune în cartea de judecată No. 177 din 1932, că a fost depusă de avocat, dădea dreptul numitului avocat să declare apel pentru clienta sa.

Legea neprescriind nici o formalitate pentru certificarea procurei, nici în ce privește mențiunile ce ea trebuie să cuprindă și nici forma și locul în care certificare are a se face, rezultă că această certificare poate să aibă loc fie chiar pe însăși procura dată, fie printr'un act deosebit.

Așa fiind și întrucât în speță avocatul prin petițiunea de apel, a declarat că introduce apelul pentru recurentă dela care avea procură sub semnătură privată ce o prezentase la prima ins-

tanță și care ca atare avea și dată certă, urmează în atare situațiuni numitul avocat a făcut dovada calității sale de mandatar și deci tribunalul a violat art. 68 din legea dv. atunci când a decis că semnătura recurentei de pe procură nefiind certificată, apelul este introdus de o persoană fără calitate pe când în realitate, această certificare exista prin însăși introducerea apelului. (Cas. I, Dec. 1109 din 18 Octombrie, 1932. Admis recursul făcut de Ilca Stern, prin av. Petrescu, contra sent. 429 din 932 Trib. II, Dolj, în proces cu Sevastița Nițulescu. Preș. E. Bănescu, consilier.

Inalta Curte de Casație și Justiție sect. III-a
Dec. 899—1937.

Președinția D-lui **C. Crăciunescu** consilier.

Curtea de Apel a dat decizie casabilă de oarece nu putea să judece ca instanță de fond apelul declarat de B. N., când se găsea în fața unei sentințe desăvârșite a Tribunalului.

Curte. Deliberând:

Având în vedere că prin motivul II de casare, recurenta se plânge printre altele și de exces de putere săvârșit de Curtea de Apel prin aceea că a judecat litigiul ded față ca a III-a instanță de fond ceiace e inadmisibil.

Având în vedere că din cuprinsul deciziei recurente se constată că, Curtea de Apel a soluționat litigiul de față prin admiterea apelului declarat de Banca Națională contra sentinței Tribunalului, ca a treia instanță de fond, deoarece sentința Tribunalului era desăvârșită în urma admerii apelului declarat de creditorii neverificați Brender Maximilian și alții, contra încheerii luată de judecătorul delegat.

Că în această situație, Curtea de Apel a dat o decizie casabilă și urmează să fie anulată în baza art. 53 din legea organică a acestei Inalte Curți de Casație și Justiție, deoarece **nu putea să judece ca instanță de fond, apelul declarat de Banca Națională, când se găsea în fața unei sentințe desăvârșite a Tribunalului**, așa că din acest punct de vedere motivul II de casare e fondat și recursul se admite fără a se mai discuta motivul I, care devine fără interes, iar în fond **apelul se respinge pentru aceleași motive ca inadmisibile cu 2.000 lei cheltueli de judecată fixate prin apreciere.**

Inalta Curtea de Casație și Justiție Sect. I-a.
Dec. No. 1376—1937. Dosar No. 1974—1936.

Președinția D-lui **Gh. Drâmbă** consilier

Actul făcut între persoane, cari nu sunt săteni, și n'a fost redactat de avocat, nu poate fi intabulat în C. F., impedimentul acesta fiind prevăzut de art. 70 din Legea avocaților. — Intabularea însă făcută, și dacă n'a fost atacată cu recurs, rămânând de a definitiva, nu mai poate fi atacată pe calea acțiunii principale pe acest motiv.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune susținându-se prin motivul I de casare că s'au violat dispozițiunile art. 6—9, 914 cca. prin greșita interpretare a art. 70 alin. IV. din legea avocaților, s'a săvârșit eroare grosieră de fapt și nemotivare.

Că modul cum a fost interpretat art. 70 din legea avocaților, avându-se în vedere și art. 107 și 108 aceiași lege, este greșit deoarece nici unul din aceste texte nu sancționează cu nulitate actele, cari sunt redactate de alte persoane decât cele prevăzute în zisul text de lege.

Că, legea avocaților nu ține să pedepsească părțile ci pedepsește pe contravenienții, cari deci fără calitate au redactat totuși astfel de acte, pe care însă legea nu le deființează.

Că, închee recurentul, în speță fiind atacată numai intabularea dar nu actul din punct de vedere material, interpretarea Curții de Apel este greșită și în consecință deciziunea dată violând textele de lege arătate, urmează a fi casată.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 70 din legea adv. din 1913 cu modificările ei din 1932, actele sub semnătură privată menite a fi întabulate în c. f. vor trebui să fie redactate de avocați, excepție făcând numai actele făcute de săteni, cultivatori de pământ, cari vor putea fi redactate și de notarii comunali în condițiunile legii.

Considerând, că din aceste dispoz. rezultă că actul făcut între persoane, cari nu sunt săteni, cultivatori de pământ, și n'a fost redactat de avocat, nu poate fi întabulat în cartea fond. impedimentul acesta fiind prevăzut în citatul text de lege.

Că însă din moment ce chiar în contra dispozițiilor legii, intabularea a fost efectuată și n'a fost atacată cu recurs, rămânând astfel definitivă, ea nu mai poate fi atacată pe calea acțiunii principale pe motiv că actul ar fi nul ca nefiind redactat de avocat, deoarece dispozițiunile art. 70 din zisa lege, nu sunt prevăzute sub sancțiunea nulității și ca atare nici instanțele judecătorești nu pot pronunța nulitatea lui, el rămânând valabil între părți.

Considerând că în speță este necontestat că actul de vindere—cumpărare în chestiune intervenit între recurent și soții Samoilă Deak, pe baza căruia s'a efectuat intabularea în c. f., n'a fost redactat de avocat.

Că, pe de altă parte, se constată că intabularea efectuată nefiind atacată, a rămas definitivă.

Că prin urmare, dată fiind această situațiune și față de cele mai sus expuse, numai cu violarea art. 70 din legea avocaților, a dispus radierea intabulării în chestiune și restabilirea stării anterioare în c. f.

Că astfel fiind motivul I de casare este fundat și deci recursul urmează a fi admis, casând cu trimitere deciziunea atacată, celalalte motive devenind inutile de a mai fi discutate.

Jurisprudente la alte legi

Inalta Curte de Casație S. III.

Dec. No. 84—932.

Preș. D. G. Lupu președinte.

Taxe succesoriale. — 754. Contravenție la taxele succesoriale. Proces verbal de constatare. Apel. Se judecă de Tribunal, nu de comisia de apel fiscală.

Atât Comisiunea de apel fiscală, cât și Tribunalul și-au declinat competența de a judeca un apel contra deciziunii Ministerului de Finanțe, prin care s'a dispus plata la taxa succesorală și amendă.

Tribunalul și-a declinat competența pe motiv că potrivit art. 61 din noua lege a timbrului apelurile făcute contra deciziunilor de impunere se fac și se înregistrează la Ad-ția Financiară respectivă și se judecă de o comisiune specială de apel, care este compusă în modul prevăzut de legea contribuțiilor directe.

Art. 60 și 16 din legea timbrului din 1927, referindu-se la organele și căile de atac prevăzute de legea contribuțiilor directe, a avut în vedere numai procedura privitoare la constatarea și stabilirea impunerilor pe baza declarațiilor făcute în termen și în conformitate cu legea.

Atunci însă, când părțile s'au abătut de la prescripțiunile legii și când organele fiscului constată această abatere sau contravențiune și aplică penalitatea, legea timbrului prin art. 71 nu mai trimite la Comisiunile de apel, ci prevede calea apelului la Tribunal. Tribunalul fiind astfel chemat să confirme sau să infirme amenda aplicată de organele fiscului și întrucât această amendă este în funcțiune de cifră taxelor datorite, același Tribunal în mod necesar, va fi competent să statueze și asupra acestei cifre și să constate în modul acesta legalitatea impunerii care servă de bază penalității prescrisă de lege.

Astfel fiind, Tribunalul iar nu Comisiunea de Apel fiscală are competența de a se pronunța asupra apelului, atât în ce privește amenda, cât și asupra taxelor de înregistrare așa că Inalta Curte regulează competența și trimite procesul în judecata Tribunalului Ilfov.

Inalta Curte de Casație Secția III.

Dec. Nr. 1.046—1932.

Preș. D. G. Lupu președinte.

Competență. Daune mai mari de 50.000 lei provenind dintr'o culpă de drept comun. Art. 120 leg. contr. de muncă.

Din sentința supusă recursului, rezultă că recurenta a ridicat în apărare finele de neprimire bazat pe incompetența jud. de ocol de a judeca în primă instanță acțiunea intentată de intimată și a Tribunalului ca instanță de apel, pe motiv că pretențiunile din acțiune depășesc și suma de 50.000 lei și nu derivă din aplicarea legii contractului de muncă. Tribunalul, după ce constată în prealabil că contractul intervenit între recurentă în calitate de patron și intimată în calitate de salariată, prin care intimata a fost angajată în serviciu cu un salariu lunar de 6.600 lei, pe o durată nedeterminată, constituie un contract individual de muncă, a respins această excepțiune, pe considerațiunea trasă din interpretarea art. 120 din legea contractelor de muncă, — că potrivit acestui text, jud. de ocol au căderea să judece în primă instanță, toate conflictele derivând din contractele individuale de muncă intervenite între patron și salariat, cu caracter de continuitate, independent de cauzele contractului și motivele de drept cari se in-

voacă în sprijinul unor atari cereri, ori quantumul pretențiunilor formulate.

Legea contractelor de muncă, prin art. 37 cuprinsă în cap. I de sub titlul II intitulat: „Contractul individual de muncă”, arătând elementele constitutive ale contractului individual de muncă, consideră ca atare orice prestațiune de servicii făcută în mod continuu în schimbul unei remunerațiuni.

Celelalte articole din titlul II se ocupă de natura și formarea acestui contract, efectele lui pentru patron și salariat și modul în care are loc desființarea lui.

Art. 120 din această lege, dând până la înființarea jurisdicției profesionale, în competența judecătorilor de ocol ca primă instanță, judecata tuturor pricinilor derivând din această lege, a înțeles a da în competența acelor instanțe, judecata contractelor de muncă.

Așa fiind, este evident că, fie că pretențiunea este bazată pe o dispozițiune privind drepturile și obligațiunile părților, sau rezilierea contractului dintre părți, fie pe un principiu tras din dreptul comun, — în toate cazurile judecătoria de ocol este competentă, fiindcă natura raportului este un contract de muncă și acest contract este dat în competența lor.

Este de asemenea neîndoios că atâta vreme cât legiuitorul, prin textul arătat mai sus, a dat în competența judecătorilor de ocol judecata contractului de muncă și nu a făcut vre-o rezervă cu privire la quantumul pretenției, este evident că orice pretenție, deci orice quantum, derivând din contractul de muncă, este de competența judecătorilor de ocol.

Tribunalul, necomitând deci o violare a art. 120 din legea contractelor de muncă, motivul de casare este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Inalta Curte de Casație Secția III.

Dec. Nr. 1.047.

Preș. D. G. Lupu președinte.

Legea Contractelor de muncă. — Contract pe durată nedeterminată. Denunțare. Culpă din partea patronului. Daune. Pot fi cumulate cu plata salariului pe timpul de preaviz.

Prin motivul de recurs, Societatea recurentă susține că, chiar și în cazul când denunțarea contractului s'ar fi făcut de culpa sa, Tribunalul nu putea să acorde alte daune decât acelea prevăzute de art. 93 și 95, întrucât în contractele pe durată nedeterminată, denunțarea este un drept ce-l are fiecare din părți, însă cu obligația de a respecta termenul de preaviz și dacă nu-l respectă, nu poate fi obligat la alte daune decât plata salariului pe timpul de preaviz, și că în orice caz, Tribunalul nu se pronunță asupra acestei chestiuni esențiale.

Dreptul ce-l are fiecare din părțile în contractul de muncă cu durată nedeterminată, de a denunța contractul, adică de a-l rupe în mod unilateral, este și le susceptibil de abuz.

Un exercițiu abuziv al dreptului de denunțare va fi de câte ori instanța, examinând împrejurările în care a avut loc denunțarea contractului și cercetând corectitudinea motivelor denunțătorului, va constata ilegalitatea lor, și

în consecință culpa, adică abuzul săvârșit în exercitarea aceluși drept.

Într'o atare situațiune, instanța este în drept să cumuleze salariul cuvenit pe timpul preavizului ce s'ar fi exercitat în mod normal, cu daunele suferite de concediat din faptul abuziv.

Această normă de drept rezultă din principiile generale ale dreptului, normă care, departe de a fi contrazisă de legea specială a contractelor de muncă, își găsește din contra aplicațiunea în dispozițiile art. 79.

Astfel fiind și întrucât dar, în cauză nu a fost comisă o violare a art. 93 și 95 din legea contractelor de muncă și nici o omisiune esențială cu privire la cumularea salariului cu daunele provenite din concedierea abuzivă, motivul de casare este nefondat și se respinge.

Inalta Curte de Casație S. I.

Dec. Nr. 936—1931.

Preș. T. Magheru Cons.

Avocați. — Acțiune pentru plata onorariului datorit.

Art. 41 legea avocaților, prin care se dă dreptul avocatului a chema în judecată pe debitor pentru plata onorariilor datorite, nu face nici o distincție între onorariul fixat pe o perioadă anumită de timp sau cel stipulat pe număr de procese sau în alt mod, prin urmare, retribuțiunea stabilită lunar unui avocat și bineînțeles pentru servicii în legătură cu profesia sa, are caracter de onorar. În consecință bine instanța a fost legată după legea avocaților, deși nu este vorba de un onorar, ci de un salariu fix de avocat.

Curtea de Apel Cluj, S. II.

Dec. Nr. 938—1936.

Președinte: Dr. I. Papp preș.

Legea lichidării. Acțiunea provocatoare (a creditorului) se înaintează la instanța competentă după dreptul comun.

MOTIVE:

Tribunalul Cluj, secția IV-a, prin mandatul de plată cambial Nr. 9—1928, a obligat pe A. și I. K. să plătească lui D. R. suma de 120.000 Lei.

Debitorii refuză plata sumei pe cuvântul că ar intra în prevederile legii din 1934 pentru lichidarea datoriiilor.

Creditorul înaintează acțiune la Tribunal, cerând să stabilească prin sentință dacă debitorii sunt în condițiunile legii pentru a beneficia de avantajele ei.

Tribunalul Cluj, secția III-a, își declină competența, trimite cererea la judecătoria urbană Cluj, pentru judecare.

Pentru a hotărî astfel, Tribunalul invoacă dispozițiile art. 8 al legii și 36 al regulamentului legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Greșește Tribunalul.

Nu articolele de lege sus vorbite sunt a se aplica în materie, ci art. 69 ultimele două alineate.

În adevăr, prin penultimul alineat legea prevede că instanțele de fond sunt competente în

orice stadiu să se pronunțe asupra chestiunii dacă debitorul îndeplinește condițiile spre a intra în prevederile legii; iar prin ultimul alineat acordă creditorului dreptul că pe calea unei acțiuni principale, să stabilească situația debitorului. Nu indică acest alineat instanța căreia creditorul se poate adresa.

În acest caz instanța competentă este cea indicată de dreptul comun, la care se referă și penultimul alineat vorbit mai sus.

În speță, fiind vorba de o creanță de 120.000 Lei, Tribunalul este instanța de fond care a și statuat prin mandatul cambial emis.

Tot el este competent să hotărască și în cauza de față.

Conform art. 518 pr. civ., Curtea a dispus înapoierea pricinii la Tribunal pentru judecarea ei în fond.

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.

Decizia Nr. 2.118—1937.

Președ. dl. C. Crăciunescu Cons.

Prin dotă, conform legii conversiunii din 7 IV 1934, se înțelege numai dota pe care legiuitorul a impus-o diferitelor categorii de ofițeri prin legea căsătoriilor militare din 1931, ca o condițiune obligatorie pentru admiterea contractării căsătoriei ofițerului.

CURTEA DELIBERAND:

Asupra recursului declarat de S. B. și Colonel D. D. contra deciziei Curții de Apel secția III-a cu Nr. C. III, 1.069—1936, astfel formulat:

1. „Violare de lege prin violarea și greșita interpretare a art. 69 al. prim și al. g. și art. 52 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane prin aceea că On. Curtea de Apel, adoptând întru totul motivele de drept ale Tribunalului, stabilește ca și Tribunalul că dispozițiunile art. 69 al. prim și punct. g. din legea pentru reglementarea datoriei agricole și urbane 1934 exceptând dela beneficiul capitolului I și II al legii, creanțele doatale numai debitorii prevăzuți de art. 1 și 30 din numita lege pierd beneficiul acordat de lege, iar întrucât pârîta nu este nici debitoare agricolă și urbană, ci fiind o instituție cu scop lucrativ excepția prevăzută în art. 69 al. I și pct. g, față de pârîta nu este aplicabilă și ca urmare acțiunea introdusă pe temeiurile de mai sus, constată On. Curtea și Trib., este inadmisibilă, deși conform celor dezvoltate mai jos excepția prevăzută în art. 69 al. 1, pct. a. operează și față de bănci, mai ales având în vedere unitatea de interes pentru familia ofițerului acordată prin excepția prevăzută și încă și faptul că conform art. 52 beneficiul reducerii aduse de acest articol este numai consecința logică a reducerilor acordate de cap. I și II art. 30 din legea conversiunii așa că On. Curte printr'o corectă aplicare și interpretare a acestor texte ar fi trebuit să vadă că în urma posibilității de reducere acordate băncilor, le-a pus în sarcină și excepțiunile prevăzute la art. 69. Astfel că On. Curte a violat și a interpretat greșit între acest complex de texte care au o singură legătură causală și juridică“

2. „Violare de lege prin violarea și greșita interpretare a art. 69, al. g., deoarece contrar

prevederilor clare a articolului 69 al. g. prin care nu se face nici o discriminare între ofițerii superiori și inferiori, totuși se stabilește prin deciziunea atacată că în urma prevederii articolului 69 al. g. care prevede că dota este scutită până la concurența dotei reglementare“ numai ofițerii inferiori ar fi în cei admiși la beneficiul art. 69 punct. g. iar cei superiori neavând nici un fel de dotă, reglementară, nu pot beneficia de această excepție, violându-se astfel pe lângă textul citat și dispozițiunile legii referitoare la căsătoria ofițerilor.

3. „Violarea și greșita interpretare a dispozițiunilor art. 52 și următorii din legea pentru lichidarea datorilor urbane și rurale, întucât stabilindu-se prin deciziunea atacată că pârîta a cerut și obținut stabilirea capacității de plată prin hotărîrea Nr. 2.043—1934, această hotărîre operează erga omnes deși conform textelor invocate această stabilire prin natura ei nu are caracterul autorității lucrului judecat și mai ales ea nu poate scoate de sub regimul excepțiilor prevăzute de lege, creanțe a căror natură la darea hotărîrii nici nu au fost examinate din punctul de vedere al chestiunii dacă intră sau nu sub regimul excepțional“.

Având în vedere că din cuprinsul deciziei menționate, se constată că, Curtea de Apel secția III, a respins apelul declarat de reclamantii recurenții contra sentinței Trib. Cluj secția II, Nr. 592—1936, prin care li s'a respins ca nefondată acțiunea intentată, contra Institutului de Credit și Economie „Economul“.

Că pentru a decide astfel Curtea de Apel a menținut în totul temeiurile de fapt și de drept ale primei instanțe și din care rezultă, că pârîta Bancă nu poate fi obligată a restitui în totul depunerile reclamantilor în suma de 195.771 lei cu caracter de dotă, întrucât art. 69 § f. din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane dela 1934 exceptează dotele reglementare ale soțiilor de ofițeri inferiori, categorie în care nu intră reclamantii.

Având în vedere, că prin motivele I și II de casare recurenții se plâng de violarea și greșita interpretaer a art. 69, al. I și g și 52 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole, prin aceia că creanța lor ce o aveau asupra pârîtei fiind o dotă militară era excepționată de lege și trebuia restituită în întregime.

Având în vedere, că este necontestat că prin dispozițiile art. 69 al legii din 7 Aprilie 1934 se prevede la lit. g. că creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor până la concurența dotei reglementare se exceptează dela regimul de favoare creat debitorilor prin această lege.

Considerând însă că prin noțiunea de dotă reglementară se înțelege numai acea dotă, pe care legiuitorul a impus-o diferitelor categorii de ofițeri prin legea căsătoriilor militare dela 1931, ca o condițiune obligatorie pentru admiterea de către autoritățile militare superioare a contractării căsătoriei solicitată de ofițer.

Că este așa, aceasta rezultă cu suficientă din dispozițiile art. 3 și 4 din citata lege, care prevede că condiția de dotă nu se cere ofițerilor superiori și generalilor pentru perfectarea contractului de căsătorie, ci numai ofițerilor inferiori până la gradul de căpitan inclusiv, enu-

merând prin art. 3 și sumele de bani sau valoarea imobilelor ce trebuie să constituie dota pentru fiecare grad în parte.

Că în speță fiind necontestat că recurentul la data căsătoriei avea gradul de Locootenent-Colonel, urmează că pentru perfectarea căsătoriei nu avea obligația de a-și constitui o dotă reglementară în cât din acest punct de vedere dota soției sale nu era o dotă reglementară și deci nu intră în excepțiunea prevăzută de art. 69 citat.

Că în această situație, instanța de fond decizând astfel, prin aceasta a dat o justă aplicare textelor de lege încât motivele I și II de casare sunt nefondate.

Că de asemenea e nefondat și motivul III de casare privitor la violarea art. 52 din menționata lege, deoarece hotărîrea Comisiei prevăzută de acest text este executorie și definitivă față de toate părțile și în afară de aceasta Curtea constată în fapt că recurenții au ridicat 2 rate prevăzute în această hotărîre de lichidare așa că recursul în totul e nefondat și se respinge cu 3.000 lei cheltuieli de judecată fixate prin apreciere.

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.
Decizia Nr. 2.504—1937.

Președinția d-lui **C. Crăciunescu**, Cons.

Contencios. Obligativitatea cunoașterii limbii Statului are un caracter permanent ce subsistă în tot cursul serviciului, astfel că examenul poate fi exercitat oricând de câte ori se va aprecia că este în interesul serviciului.

Necesitatea instituirii examenului este de atributul exclusiv al puterii executive, iar aprecierea asupra gradului de cunoașterea limbii române e de atributul suveran al Comisiunii examinatoare.

CURTEA DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de Ministerul Justiției, în contra deciziei Nr. 1056 din 22 Octombrie 1938 a Curții de Apel secția III-a.

Având în vedere, că din cuprinsul acestei decizii se constată că reclamanta I. H., impiegată stagiară la udecătoria rurală Hida, a introdus o acțiune în contencios administrativ contra Ministerului de Justiție pentru anularea deciziei Nr. 30.411—1935 a acestui Minister prin care a fost pusă în disponibilitate din funcțiunea ce a avut, — la cerut și reîntegrarea sa.

Curtea de Apel Cluj secția III-a, prin decizia Nr. 1.056—1936, a admis acțiunea, a anulat decizia Ministerului să o reîntegreze în toate drepturile avute.

Că, pentru a decide astfel Curtea, constată în fapt, la termenul de judecată a acțiunii prin diferitele întrebări puse reclamantei, în ședință, că reclamanta se exprimă într-o limbă românească cât se poate de corectă atât ca pronunțare cât și ca expresii, având reclamanta și unele clase de liceu și ca urmare, Curtea față de această constatare, conchide că nu mai subsistă motivul pe care l-a avut în vedere Ministerul atunci când a luat măsură de a o pune în dis-

ponibilitate din cauză că n'ar fi cunoscut limba română în grai și în scris.

Având în vedere, că prin motivul de casare recurenta se plânge de exces de putere și de violarea art. 247 al. 5 din legea de organizare judecătorească, art. 37 din statutul funcționarilor publici și art. 31 din regulament precum și violarea art. 1, 3, 4 și 6 din legea contenciosului administrativ, prin aceea că instanța de fond, nu putea cenzura și înlătura aprecierea Comisiunii examinatoare, care a stabilit că intimata nu cunoaște suficient limba română, întrucât nu avea competența și dreptul de a face această apreciere, care este de atribut exclusiv al numitei Comisiuni.

Având în vedere, că prin disp. art. 248 al. 5 din legea de organizare judecătorească combinat cu art. 31 al. 1 de sub cap. III din regulamentul statutului funcționarilor publici, aplicabil funcționarilor judecătorești în baza art. 276 din menționata lege se prevede că funcționarii judecătorești sunt obligați să cunoască în grai și scris limba oficială, a Statului, iar prin al. II de sub art. 31 din acelaș regulament, se prevede că funcționarii care se găsesc în serviciu la data publicării regulamentului, vor fi supuși în cursul anului 1924, pe baza unor dispozițiuni ministeriale, la un examen de cunoașterea limbii oficiale, urmând ca cei care vor reuși să fie menținuți în serviciu, iar cei nereușiți, să fie îndepărtați.

Considerând însă că, din cuprinsul citatelor texte rezultă că obligativitatea cunoașterii limbii oficiale a Statului, are un caracter de permanență și deci această situație, subsistă în tot cursul serviciului, astfel că examenul instituit de lege ca mijloc de control pentru ca autoritatea să se convingă dacă funcționarul satisface această obligațiune, poate fi exercitat ori și când și ori de câte ori se va aprecia de către autoritate, că este în interesul bunului mers al serviciului.

Că dar, din cele de mai sus, rezultă că necesitățile instituirii acestor examene sunt de atributul exclusiv al puterii executive, în speță, Ministerul de Justiție, iar pe de altă parte că aprecierea asupra gradului de cunoaștere a limbii române e de atribut suveran al Comisiunii examinatoare instituită în acest scop, urmează că instanța de fond, a putut să examineze pe intimată numai săvârșind o imixiune în atribuțiunile puterii executive și a Comisiei examinatoare, așa că din acest punct de vedere, motivul de casare e fondat, prin faptul că s'au violat textele menționate, iar recursul se admite, iar în fond pentru considerațiunile expuse că reclamanta I. H. a fost legal pusă în disponibilitate decâtre Ministerul Justiției pentru motivul că nu cunoaște limba română, i se respinge acțiunea.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind, **pentru aceste motive Curtea în numele legii**, admite recursul făcut de Ministerul de Justiție.

Casează decizia Nr. 1.056 din 22 Octombrie a Curții de Apel Cluj secția III-a și judecând fondul, respinge acțiunea intentată de I. H.

Inalta Curte de Casație și Justiție S. I-a.
Decizia Nr. 644—1938.

Președinția D-lui **S. Tipei**, Cons.

Refuzul de a accepta modul de lichidare a creanței potrivit cap. I și II al Legii de asanare nu implică din partea creditorului recunoașterea, că debitorul sau întrunește condițiile legii de a beneficia de dispozițiunile ei, așa că el este în drept să ceară pe calea acțiunii provocatorii că debitorul nu beneficiază de conversiune, pentru a se pune la dăpost de aplicarea disp. art. 43.

CURTEA DELIBERAND:

Având în vedere, că prin motivul I de casare recurenții pretind că Curtea de Apel numai printr'o rea aplicare și violare a art. 42 din legea lichidării datoriilor a putut stabili că facearea declarației de neacceptare conf, art. 40 nu înlătură dreptul creditorului de a cere constatarea conform art. 69 că debitorul nu beneficiază de conversiune, deoarece art. 42 prevede categoric că asemenea creditori vor putea să-și exercite drepturile derivând din creanțele lor numai în modul fixat prin articolele ce urmează, adică 43 urm.

Considerând, că în adevăr art. 42 din legea pentru lichidarea datoriilor limitează posibilitatea creditorilor care au făcut declarații de neacceptare la exercitarea drepturilor derivând din creanțele lor numai în modul fixat prin art. ce urmează adică în modul prevăzut în art. 43 urm., cap. III din lege.

Considerând însă, că refuzul de a accepta modul de lichidare a creanței sale potrivit cap. I și II al legii de asanare, nu implică de partea creditorului recunoașterea, că debitorul său întrunește condițiile legii pentru a beneficia de dispozițiile ei, așa că el este în drept să ceară pe calea unei acțiuni provocatorii conform art. 69 din lege constatarea că debitorul nu beneficiază de conversiune sau că datoria sa este exceptată dela beneficiul legii, pentru ca în acest mod să se pună la adăpost de aplicarea ori cărei dispozițiuni din legea asanării, deci și de aplicarea art. 43 sus citat.

Că așa fiind Curtea de Apel, soluționând pricina, a putut să ajungă la concluzia că în speță intimatul făcând declarația de neacceptare nu a pierdut dreptul de a cere constatarea că debitorii recurenți nu întrunesc condițiunile prevăzute de lege, pentru a beneficia de dispozițiunile ei, fără a viola art. 42 din lege, cum i se impută de recurent și în consecință motivul I de casare este neîntemeiat.

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.
Deciziunea Nr. 594—1937.

Prezidenția D-lui **C. Macri**, Cons.

Contencios. In cazul transferării învățătorilor, apropierea între soți constituie o preferință, și atunci când prin transferare soții nu ajung în aceeași localitate, ci în două localități diferite însă mai apropiate.

Având în vedere, că din cuprinsul deciziei se constată că Curtea de Apel Cluj S. I. a admis acțiunea în contencios administrativ, intențată de I. G., contra Ministerului Instrucțiunii Publice și în consecință a anulat deciziunea No. 151.876—1935 a acelui Minister, prin care a fost transferat în postul vacant de învățător din comuna Galați-Pui, învățătorul P. G. invitând Ministerul să retransfere pe reclamantul I G. în acel post.

Că, pentru a decide astfel, Curtea de Apel constată și motivează, că în conformitate cu art. 124 din legea inv. primar dela 1934, reclamantul I. G., are un drept de preferință, pentru a fi mutat în comuna Galați-Pui care este la apropiere de 3 km. de comuna Livadia de câmp unde funcționează ca învățătoare soția sa și că legiuitorul a înțeles prin apropierea între soți, nu numai aceeași localitate, ci chiar și o localitate mai apropiată învățătorul având dreptul de a fi transferat, cu preferință cât mai aproape de soția și familia sa.

Având în vedere, că prin motivul de casare reclamantul se plânge de violarea art. 124 din legea inv. primar dela 1934, prin aceea că legiuitorul prevăzând în ordinea de preferință „apropierea între soți” a înțeles că această apropiere să se producă în aceeași localitate, iar nu în localități diferite.

Având în vedere că, prin disp. cuprinse în art. 124 din legea inv. primar din 5 Iulie 1934, se prevede că, Ministerul face transferările până la 15 Maiu, după următoarele ordine de preferință: a) Apropierea între părți membrii ai corpului didactic; b) cel mai înalt în grad; c) cei cari au interese familiare...; d) interese materiale (casă proprie, teren de cultură) bine dovedit; e) vechimea mai mare în serviciu.

Considerând că, din redactarea citatului text rezultă, că legiuitorul menționând că prin criteriu, în cazul transferării învățătorilor apropierea dintre soți, prin aceasta a înțeles, că această preferință, este aplicabilă și atunci când prin transferare soții nu ajung în aceeași localitate, ci în două localități diferite însă mai apropiate ca cele în cari se aflau înainte de transferare, — deoarece intențiunea legiuitorului a fost ca prin transferare, soții să se poată apropia indiferent dacă transferarea se va efectua în aceeași comună sau în comune diferite, dar mai apropiate.

Conosiderând că, în speță Curtea de Apel constatând în fapt că reclamantul I. G., a cerut transferarea în comuna Galați-Pui, pentru motivul că era căsătorit și se apropia de comuna Livada, unde soția sa era învățătoare, urmează că intimatul întrunea condițiunile de preferință, ca unul ce cerea să se apropie de soția sa, și deci, numai în mod ilegal, Ministerul de Instr. a putut să transfere în postul sus arătat, pe învățătorul G.o în defavoarea intimatului.

Că, dar, Curtea de Apel admitând acțiunea în contencios ad. și declarând ilegală menționata deciziune a Ministerului Instr. Publice, a făcut o justă aplicațiune a textelor de lege și nu a comis nici un execs de putere sau eroare gravă de fapt, așa că motivul de casare este nefondat și recursul se respinge, cu 2000 Lei cheltufeli de judecată, fixate prin apreciere.

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.
Decizia Nr. 468—1935.

Președinția D-lui **C. Grăciunescu**, Cons.

Pensiune. Conform art. 20 din leg. cumulului, pensionarii aflați, la publicarea legii, în funcțiuni retribuite pe baza legii cumulului din 1890, cu modificările ulterioare inclusiv art. 25 din leg. pensiunii din 1925, ei pot cumula pensiunea cu retribuițiunea și cu condițiunea să ocupe o singură funcțiune și sumele să nu depășească leafa unui ministru.

DELIBERAND.

Considerând că este adevărat că după art. 3 din legea mai sus citată, pensionarii publici nu mai pot fi numiți în funcțiuni publice retribuite, afară de funcțiunile electivă anume arătate de lege.

Conosiderând însă că prin art. 20 din aceeași lege, legiuitorul, referindu-se la pensionarii găsiți deja — la publicarea legii — în funcțiuni retribuite, pe baza legii cumulului din 1890, cu amendările, bine înțeles ce i s'au adus prin dispozițiuni ulterioare, inclusiv art. 66 din legea de pensiuni din 1925, dispune că acești pensionari — direcți sau ca urmași, legea nefăcând nici o distincțiune. — să poată cumula mai departe pensiunea cu retribuițiunea funcțiunei, cu condițiunea numai, să ocupe o singură funcțiune iar sumele ce primesc sub ambele calități să nu depășească ca maximum, retribuițiunea de ministru; că astfel fiind și întrucât în speță este constant că la data publicării legii cumulului din 2 Aprilie 1931, reclamanta intimată L. R. detinea, ca pensionară o singură funcțiune: aceea de învățătoare încă din anul 1904, și că, quantum sumelor primite în ambele, nu depășesc maximum prevăzut de art. 20 din noua lege a cumulului în atare situațiune, Curtea de Apel anulând ordinul Casei Generale de Pensiuni No. 22.794 din 1933 și obligând pe aceasta să continue cu plata pensiei dela 1 Iulie 1933, nu a comis nici un fel de exces de putere sau violare de lege ci din contra a făcut o bună aplicare a principiului enunțat mai sus.

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.
Decizia Nr. 639—1934.

Președinția D-lui **C. Grăciunescu**, Cons.

Ofițeri polițienești. Conform legii org. poliției (din 1931), funcționarii polițienești, pe lângă alte condițiuni, trebuie să posede și titluri academice sau școlare și trebuie încadrate conform acelor titluri, astfel în nici un caz nu pot fi declarați provizorii, căci textul de lege prevede că numai funcționarii cari nu întrunesc condițiile legii pot fi declarați provizorii.

DELIBERAND.

Având în vedere, că din decizia supusă recursului, se constată că, Curtea de Apel Cluj, S. III-a, a admis acțiunea în contencios intentată de C. N., comisar ajutor, seful poliției orașului Abrud, contra Ministerului de Interne și a constatat că reclamantul este în condițiunile de a fi confirmat definitiv funcționar polițienesc; invitând Ministerul de Interne a proceda la o nouă verificare a situațiunei funcționarului reclamant, potrivit titlului școlar de absolvent de gimnaziu posedat de numitul în conformitate cu dispozițiunile legii poliției generale a Statului din 21

Iunie 1929.

Că pentru a decide astfel Curtea constată și motivează că Ministerul de Interne i-a atribuit reclamantului C. N. prin deciziunea Nr. 65.296—1929 și în baza dispozițiunilor art. 133 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului din 1929 și avizul Nr. 29—1929, a comisiei pentru verificarea funcționarilor polițienești, cu Nr. 29—1929, titlul definitiv în funcțiune de ajutor-comisar în poliția Abrud; că mai constată Curtea, că ulterior, în urma legii diin 10 Aprilie 1931, reclamantul fiind supus unei noi verificări a titlurilor sale, comisia de verificare prin procesul-verbal Nr. 14 din 23 Decembrie 1931, a dat avizul că reclamantul să rămână provizoriu în funcțiune, ca unul ce nu întrunește condițiile de studii, și că Ministerul de Interne întemeindu-se pe acest aviz, a decis prin decizia 83.554 din 10 Decembrie 1932, ca reclamantul să rămână provizoriu în funcțiune; că mai departe Curtea argumentează că reclamantul posedând titlul de absolvent al gimnaziului, urma ca în conformitate cu art. 79 din legea organizării poliției să fie încadrat definitiv în funcția corespunzătoare titlului său școlar, iar nu să fie declarat provizoriu, cum a făcut Ministerul și deci admite acțiunea, invitând Ministerul să procedeze la o nouă verificare încadrând pe reclamant în funcțiunea corespunzătoare titlului său de absolvent de gimnaziu.

Având în vedere că prin art. 133 din legea poliției dela 1929 modificat prin legea din 10 Aprilie 1931, se prevede că funcționarii poliției cari îndeplinesc condițiile de titlu academic sau școlar, cerute de legea de față și acelea cerute de statutul funcționarilor publici, vor fi confirmate definitiv în funcțiunile corespunzătoare, prevăzute în tabelele anexate prezentei legi, fără a mai avea dreptul să poarte titulatura vechiului grad, iar prin alineatul 3 se prevede că acei cari nu îndeplinesc condițiile cerute de statut și prezenta lege, vor rămâne cu titlul provizoriu.

Considerând însă că din cuprinsul citatului text rezultă, că funcționarii polițienești cari pe lângă îndeplinirea condițiilor cerute de statut, mai posedă și titluri academice sau școlare, trebuie să fie încadrați definitiv în funcțiuni corespunzătoare titlului academic sau școlar ce au, cu excluderea dreptului de a purta titlul vechiului grad, cu alte cuvinte că în nici un caz, nici unul din această categorie de funcționari nu poate fi declarat provizoriu deoarece legea prevede prin al. III din textul menționat că numai funcționarii cari nu întrunesc condițiile legii, și a statutului funcționarilor publici urmează a fi declarați ca rămași cu titlu provizoriu.

Că în speță Curtea de Apel, constatând în fapt prin considerentele deciziei sale, că intimatul era absolvent al gimnaziului, urmează că el trebuia în baza menționatului text, să fie încadrat definitiv într'o funcțiune corespunzătoare titlului școlar avut.

(Că dar Curtea de Apel decizând astfel, prin aceasta a dat o justă aplicare textelor de lege, fără ca să comită vreun exces de putere așa că motivul de casare e nefondat și recursul se respinge cu una mie lei cheltuieli de judecată fixată prin apreciere.